

RETTENS KENDELSE (Tredje Afdeling)
6. maj 2003 *

I sag T-45/02,

DOW AgroSciences BV, Rotterdam (Nederlandene),

DOW AgroSciences Ltd, Hitchin (Det Forenede Kongerige),

ved advokats K. Van Maldegem og C. Mereu,

sagsøgere,

støttet af:

European Crop Protection Association (ECPA), Bruxelles (Belgien), ved advokats
D. Waelbroeck og D. Brinckman,

intervenient,

* Processprog: engelsk.

mod

Europa-Parlamentet ved C. Pennera og M. Moore, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg

og

Rådet for Den Europæiske Union ved M. Sims-Robertson og B. Hoff-Nielsen, som befuldmægtigede,

sagsøgte,

støttet af:

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved G. Valero Jordana og K. Fitch, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

intervenient,

angående en påstand om delvis annullation af Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 2455/2001/EF af 20. november 2001 om vedtagelse af en liste over prioriterede stoffer inden for vandpolitik og om ændring af direktiv 2000/60/EF (EFT L 331, s. 1),

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Lenaerts, og dommerne J. Azizi og M. Jaeger,

justitssekretær: H. Jung,

afsagt følgende

Kendelse

Relevante retsfor skrifter

Direktiv 91/414/EØF

- 1 Den 15. juli 1991 vedtog Rådet direktiv 91/414/EØF om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler (EFT L 230, s. 1). Med henblik på at sikre, at sådanne produkter »ikke har uacceptabel skadelig indvirkning på miljøet i almindelighed og i særdeleshed ikke har skadelig virkning på menneskers og dyrs sundhed eller på grundvandet«, bestemmes det i direktiv 91/414, at aktive stoffer, som må indgå i plantebeskyttelsesmidler, skal opføres på en EF-liste, der er knyttet som bilag I til direktivet (direktiv 91/414, tiende betragtning, og artikel 5).

- 2 Den fastsatte procedure for at vurdere, om et aktivt stof kan opføres i bilag I til direktiv 91/414, er ikke til hinder for, at en medlemsstat i en begrænset periode på sit område kan tillade en virksomhed at markedsføre plantebeskyttelsesmidler, der indeholder et aktivt stof, som endnu ikke er opført på EF-listen, såfremt det sikres, at der er indsendt et dossier i overensstemmelse med fællesskabsreglerne, og at den pågældende medlemsstat har vurderet, at det aktive stof og plantebeskyttelsesmidlerne kan forventes at opfylde de betingelser, der er fastsat i direktivet (direktiv 91/414, 14. betragtning, og artikel 8, stk. 2).

Direktiv 2000/60/EF og den anfægtede beslutning

- 3 Den 23. oktober 2000 vedtog Europa-Parlamentet og Rådet direktiv 2000/60/EF om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (EFT L 327, s. 1). Dette direktiv fastlægger »en ramme for beskyttelse af vandløb og søer, overgangsvande, kystvande og grundvand« (artikel 1, stk. 1). Denne ramme »siger mod en udvidet beskyttelse og forbedring af vandmiljøet bl.a. gennem specifikke foranstaltninger« vedtaget med henblik på at fjerne eller progressivt at reducere »udledninger, emissioner og tab af prioriterede stoffer [og] prioriterede farlige stoffer« [artikel 1, stk. 1, litra c)].
- 4 I henhold til artikel 16, stk. 2, i direktiv 2000/60 forelægger Kommissionen »et forslag indeholdende en liste over prioriterede stoffer udvalgt blandt de stoffer, der udgør en væsentlig risiko for vandmiljøet eller via vandmiljøet«, for Parlamentet og Rådet. I henhold til artikel 16, stk. 3, »[identificerer] Kommissionens forslag [...] også [...] de prioriterede farlige stoffer«.

- 5 Artikel 16, stk. 11, i direktiv 2000/60 bestemmer, at »den i stk. 2 og 3 omhandlede liste over prioriterede stoffer, som Kommissionen foreslår, bliver bilag X til dette direktiv, når de er vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet«.
- 6 Således vedtog Europa-Parlamentet og Rådet den 20. november 2001 beslutning nr. 2455/2001/EF om vedtagelse af en liste over prioriterede stoffer inden for vandpolitik og om ændring af direktiv 2000/60/EF (EFT L 331, s. 1, herefter »den anfægtede beslutning«). Chlorpyrifos og trifluralin er optaget på listen over prioriterede stoffer. En fodnote bestemmer, at disse stoffer kan omklassificeres som prioriterede farlige stoffer. I denne forbindelse er det bestemt, at Kommissionen inden 12 måneder efter vedtagelsen af den anfægtede beslutning skal forelægge Parlamentet og Rådet forslag om endelig klassificering af chlorpyrifos og trifluralin.
- 7 For så vidt angår de prioriterede stoffer, der er opført i bilag X, er det bestemt i artikel 16, stk. 6, første led, i direktiv 2000/60, at »Kommissionen [forelægger] forslag til kontrol med henblik på progressiv reduktion af udledninger, emissioner og tab af de pågældende stoffer«. For så vidt angår de prioriterede farlige stoffer er det bestemt i direktivets artikel 16, stk. 6, andet led, at »Kommissionen [forelægger] forslag til kontrol med henblik på standsning eller udfasning af udledninger, emissioner og tab [...] herunder en passende tidsplan herfor«. Desuden er det i artikel 16, stk. 7, bestemt, at »Kommissionen forelægger forslag til kvalitetskrav for koncentrationerne af de prioriterede stoffer i overfladevand, sedimenter eller biota«. I henhold til artikel 16, stk. 8, er Kommissionen forpligtet til at forelægge »forslag i overensstemmelse med stk. 6 og 7 [...] senest to år efter, at det pågældende stof er optaget på listen over prioriterede stoffer«.
- 8 De forslag, der således fremlægges af Kommissionen, bliver i givet fald vedtaget af Parlamentet og Rådet i overensstemmelse med artikel 16, stk. 1, i direktiv 2000/60.

Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

- 9 DOW AgroSciences BV og Dow AgroSciences Ltd (herefter »sagsøgerne«) driver virksomhed med fremstilling og markedsføring af chlorpyrifos og trifluralin.
- 10 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 26. februar 2002 har sagsøgerne anlagt nærværende søgsmål.
- 11 Ved særskilte dokumenter indgivet henholdsvis den 30. og den 12. april 2002 har Parlamentet og Rådet i medfør af artikel 114, stk. 1, i Rettens procesreglement fremsat en formalitetsindsigelse. Sagsøgerne har den 12. juli 2002 fremsat bemærkninger til denne indsigelse.
- 12 Ved kendelser af 5. juli og 26. september 2002 har formanden for Rettens Tredje Afdeling meddelt Kommissionen og European Crop Protection Association (herefter »ECPA«) tilladelse til at intervenere i sagen til støtte for henholdsvis de sagsøgte og sagsøgernes påstande.
- 13 Kommissionen og ECPA har indgivet skriftlige indlæg vedrørende formalitetspåstanden henholdsvis den 30. august og 8. november 2002, som parterne i hovedsagen er blevet anmodet om at fremsætte med bemærkninger til.

Parternes påstande

14 Sagsøgerne har nedlagt følgende påstande:

- Sagen fremmes til realitetsbehandling, og der gives sagsøgerne medhold.

- Den anfægtede beslutning annulleres, således at chlorpyrifos og trifluralin udelukkes fra beslutningen.

- Parlamentet og Rådet tilpligtes at betale sagens omkostninger.

15 Rådet har i sin formalitetsindsigelse nedlagt følgende påstande:

- Det fastslås, at det er åbenbart, at sagen skal afvises; subsidiært afvisning.

- Sagsøgerne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

16 Parlamentet har i sin formalitetsindsigelse og Kommissionen har i sit interventionsindlæg, nedlagt følgende påstande:

— Sagen afvises i det hele.

— Sagsøgerne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

17 I deres bemærkninger vedrørende formalitetsindsigelsen har sagsøgerne nedlagt følgende påstande:

— Sagen antages til realitetsbehandling, og sagsøgeren gives medhold.

— Realiteten tages til behandling før formalitetsindsigelsen, subsidiært henkydes behandlingen af formalitetsindsigelsen til afgørelse i forbindelse med sagens realitet.

— Den anfægtede beslutning annulleres, således at chlorpyrifos og trifluralin udelukkes fra beslutningen.

— Parlamentet og Rådet tilpligtes at betale sagens omkostninger.

18 I sit interventionsindlæg har ECPA nedlagt følgende påstande:

- Sagen antages til realitetsbehandling, og Retten undersøger, om sagen er begrundet.

- Rådet tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Formaliteten

19 I medfør af procesreglementets artikel 114, stk. 3, forhandles der mundtligt om en formalitetsindsigelse, medmindre Retten bestemmer andet. I denne sag anser Retten (Tredje Afdeling) sig for tilstrækkeligt oplyst ved sagens akter, hvorfor mundtlig forhandling er uforholden.

Parternes argumenter

20 Parlamentet og Rådet har, støttet af Kommissionen, gjort gældende, at sagen skal afvises. De har for det første anført, at den anfægtede beslutning ikke er en retsakt, der kan anfægtes i henhold til artikel 230, stk. 4, EF. Den anfægtede retsakt ændrer nemlig på ingen måde sagsøgernes retsstilling. Under alle omstændigheder skal påstanden om delvis annullation af den anfægtede retsakt afvises, idet den anfægtede retsakt i virkeligheden udgør et direktiv, som hverken påvirker sagsøgerne umiddelbart eller individuelt.

- 21 Hertil har sagsøgerne, støttet af ECPA, for det første gjort gældende, at den anfægtede retsakt er en bindende retsakt vedtaget af Parlamentet og Rådet, som skaber endelige retsvirkninger, der kan påvirke sagsøgernes interesser. Sagsøgerne og ECPA har understreget, at i henhold til artikel 16 i direktiv 2000/60 skal der træffes foranstaltninger med henblik på reduktion eller progressiv reduktion af udledninger, emissioner og tab af de stoffer, der er identificeret i den anfægtede beslutning. Eftersom chlorpyrifos og trifluralin er blevet optaget uigenkaldeligt på listen over prioriterede stoffer, forpligter den anfægtede retsakt de erhvervsdrivende til at reducere fremstillingen, markedsføringen og anvendelsen af disse stoffer. Ved foreløbigt at udpege chlorpyrifos og trifluralin som farlige prioriterede stoffer, hvis fremstilling, markedsføring og anvendelse kan blive forbudt, skaber den anfægtede retsakt desuden de retlige betingelser for et endeligt forbud mod chlorpyrifos og trifluralin og de produkter, der indeholder disse stoffer, inden for en frist på 12 måneder. Sagsøgerne og ECPA har videre understreget, at optagelsen af chlorpyrifos og trifluralin på listen over prioriterede stoffer er uigenkaldelig, eftersom den anfægtede retsakt og direktiv 2000/60 ikke indeholder nogen bestemmelser om slettelse fra listen.
- 22 I deres bemærkninger til formalitetsindsigelsen har sagsøgerne gjort gældende, at den anfægtede retsakt udpeger de prioriterede stoffer, som er genstand for kontrolforanstaltninger, der vil blive vedtaget på et senere tidspunkt. Enhver efterfølgende regulering kan alene angå måderne til at opnå reduktion eller progressiv reduktion af udledninger, emissioner og tab af de stoffer, der er omfattet af den anfægtede retsakt. Sagsøgerne vil ikke længere kunne anfægte optagelsen af chlorpyrifos og trifluralin på listen i bilag X til direktiv 2000/60 inden for rammerne af et søgsmål til prøvelse af de kontrolforanstaltninger, der vedtages på et senere tidspunkt vedrørende disse stoffer. Den anfægtede retsakt ændrer således den »retlige status« for chlorpyrifos og trifluralin, og derfor også sagsøgernes karakter af forhandlere af nævnte stoffer.
- 23 Sagsøgerne har tilføjet, at i modsætning det af de sagsøgte anførte udgør den anfægtede retsakt ved sit navn og indhold en »beslutning« og ikke et direktiv. Under alle omstændigheder er diskussionen om den anfægtede beslutnings art uden relevans, eftersom det er blevet fastslået, at en normativ bestemmelse kan

påvirke en fysisk og juridisk person umiddelbart og individuelt (Domstolens dom af 15.7.1963, sag 25/62, Plaumann mod Kommissionen, Sml. 1954-1964, s. 411, org.ref.: Rec. s. 197, på s. 223, og af 22.11.2001, sag C-451/98, Antillean Rice Mills mod Rådet, Sml. I, s. 8949, præmis 46).

- 24 For det andet har sagsøgerne gjort gældende, at de er umiddelbart berørt af den anfægtede beslutning. Sagsøgerne har henvist til, at for at en sagsøger kan anses for umiddelbart berørt, skal den anfægtede fællesskabsforanstaltning umiddelbart have indvirkning på den pågældendes retsstilling, og foranstaltningen må ikke overlade et skøn til adressaterne, der skal gennemføre den, men gennemførelsen skal ske helt automatisk, udelukkende i medfør af fællesskabsretsreglerne og uden anvendelse af andre mellemkommende regler (Domstolens dom af 13.5.1971, forenede sager 41/70-44/70, International Fruit Company m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 83, org.ref.: Rec. s. 411, af 6.3.1979, sag 92/78, Simmenthal mod Kommissionen, Sml. s. 777, af 29.3.1979, sag 113/77, NTN Toyo Bearing m.fl. mod Rådet, Sml. s. 1185, af 11.7.1985, forenede sager 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 og 10/84, Salerno m.fl. mod Kommissionen og Rådet, Sml. s. 2523, og af 26.6.1990, sag C-152/88, Sofrimport mod Kommissionen, Sml. I, s. 2477). I det foreliggende tilfælde optages chlorpyrifos og trifluralin på listen over prioriterede stoffer ved den anfægtede beslutning, uden at medlemsstaterne pålægges at træffe yderligere gennemførelsesforanstaltninger. Sidstnævnte er bundet af listen, således som den er fastsat ved den anfægtede beslutning. Beslutningen har således specifikke retsvirkninger, der er ubetingede og umiddelbart anvendelige.

- 25 For det tredje er sagsøgerne individuelt berørt af den anfægtede beslutning. De har herved for det første gjort gældende, at de råder over allerede eksisterende rettigheder, der påvirkes af den anfægtede retsakt. De har navnlig forklaret, at de er indehavere af tilladelser til at markedsføre produkter fremstillet af chlorpyrifos og trifluralin i de fleste medlemsstater i overensstemmelse med artikel 8, stk. 2, i direktiv 91/414. Sagsøgerne deltager desuden i en undersøgelsesprocedure, der tilsigter, at disse stoffer optages i bilag I til direktiv 91/414 som aktive stoffer, der opfylder sikkerhedskravene i sidstnævnte direktivs artikel 5. Den anfægtede retsakt, som begrænser anvendelsen af chlorpyrifos og trifluralin, påvirker sagsøgernes ret til at markedsføre disse stoffer. Eftersom sagsøgerne har erhvervet disse rettigheder i overensstemmelse med bestemmelserne i direktiv 91/414,

tilsidesætter den anfægtede retsakt sagsøgernes særlige rettigheder (Domstolens dom af 18.5.1994, sag C-309/89, Codorniu mod Rådet, Sml. I, s. 1853). Under alle omstændigheder påvirker den anfægtede retsakt på særligt indgribende måde en meget begrænset gruppe erhvervsdrivende, som sagsøgerne tilhører (Domstolens dom af 23.4.1986, sag 294/83, Les Verts mod Parlamentet, Sml. s. 1339, og af 16.5.1991, sag C-358/89, Extramet Industrie mod Rådet, Sml. I, s. 2501, samt Rettens kendelse af 30.9.1997, sag T-122/96, Federolio mod Kommissionen, Sml. II, s. 1559). Enhver økonomisk aktivitet udøvet af sagsøgerne bliver nemlig bragt i fare af den anfægtede retsakt.

- 26 Sagsøgerne har for det andet bemærket, at fællesskabsinstitutionerne havde pligt til at tage hensyn til deres særlige rettigheder, da de vedtog den anfægtede retsakt (Domstolens dom af 17.1.1985, sag 11/82, Piraiki-Patraiki m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 207, og den i præmis 24 anførte dom i sagen Sofrimport mod Kommissionen, Rettens dom af 27.4.1995, sag T-12/93, CCE de Vittel m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1247, og af 14.9.1995, forenede sager T-480/93 og T-483/93, Antillean Rice Mills m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 2305). I deres bemærkninger vedrørende formalitetsindsigelsen har sagsøgerne herved i den forbindelse navnlig henvist til artikel 16, stk. 2, litra a), i direktiv 2000/60, som giver dem ret til, at deres produkter undergives en videnskabeligt baseret risikovurdering. Sagsøgerne har endvidere henvist til Rettens dom af 3. maj 2002 i sagen Jégo-Quére mod Kommissionen (sag T-177/01, Sml. II, s. 2365) og til generaladvokat Jacobs' forslag til afgørelse til Domstolens dom af 25. juli 2002 i sagen Unión de Pequeños Agricultores mod Rådet (sag C-50/00 P, Sml. I, s. 6677, I, s. 6681).

- 27 I deres bemærkninger vedrørende formalitetsindsigelsen har sagsøgerne videre gjort gældende, at spørgsmålet om, hvorvidt nærværende sag kan antages til realitetsbehandling, ikke kan vurderes fuldt ud uden at vurdere sagens realitet. De har i denne forbindelse henvist til, at de råder over tilladelser til at markedsføre produkter fremstillet af chlorpyrifos og trifluralin i overensstemmelse med artikel 8, stk. 2, i direktiv 91/414. Sagsøgerne deltager desuden i en undersøgelsesprocedure, der tilsigter, at disse stoffer optages i bilag I til direktiv 91/414 som aktive stoffer, der opfylder sikkerhedskravene i sidstnævnte direktivs artikel 5. Med henblik på fuldt ud at vurdere sagsøgernes retlige interesse i søgsmålet er det nødvendigt at vurdere deres rettigheder og deres berettigede forventninger inden for rammerne af den procedure, der førte til optagelsen af chlorpyrifos og trifluralin i bilag I til direktiv 91/414.

- 28 ECPA har bemærket, at i overensstemmelse med artikel 13 i direktiv 91/414 er de videnskabelige data og oplysninger, som sagsøgerne har fremlagt i forbindelse med den undersøgelsesprocedure, der tilsigter at chlorpyrifos og trifluralin optages i bilag I til direktiv 91/414, beskyttet i en periode på fem år regnet fra stoffets optagelse i nævnte bilag. Under henvisning til Rettens dom af 11. september 2002 i sagen Pfizer mod Rådet (sag T-13/99, Sml. s. 3305, præmis 98 og 100) har ECPA anført, at sagsøgerne således råder over særlige rettigheder i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i dommen i sagen Codorniu mod Rådet (anført i præmis 25), og at optagelsen af chlorpyrifos og trifluralin på den liste, der blev indført med den anfægtede retsakt, rammer sagsøgerne på grund af visse egenskaber, som er særlige for virksomhederne, og som adskiller dem fra alle andre.
- 29 Endelig har sagsøgerne gjort gældende, at i nærværende sag kan de ikke sikres en tilstrækkelig retsbeskyttelse ved de nationale retter.

Rettens bemærkninger

- 30 I medfør af artikel 230, stk. 4, EF »[kan] enhver fysisk eller juridisk person [...] indbringe klage over beslutninger, der retter sig til ham, samt over beslutninger, som, skønt de er udfærdiget i form af en forordning eller en beslutning rettet til en anden person, dog berører ham umiddelbart og individuelt«.
- 31 Det er hensigtsmæssigt indledningsvis at erindre om, at udtrykket »beslutning« i artikel 230, stk. 4, EF har den tekniske betydning, der fremgår af artikel 249 EF, og at kriteriet for sondringen mellem en generel retsakt og en beslutning i sidstnævnte artikels forstand skal søges i, om den pågældende retsakt er almengyldig (Domstolens dom af 14.12.1962, forenede sager 16/62 og 17/62, Confédération nationale des producteurs de fruits et légumes m.fl. mod Rådet, Sml. 1954-1964, s. 359, org.ref.: Rec. s. 901, og af 29.6.1993, sag C-298/89, Gibraltar mod Rådet, Sml. I, s. 3605, præmis 15).

- 32 I det foreliggende tilfælde er den anfægtede retsakt, der er vedtaget direkte på grundlag af artikel 175, stk. 1, EF, en retsakt vedtaget af Parlamentet og Rådet efter proceduren i artikel 251 EF. Den anfægtede beslutning opstiller en liste over prioriterede stoffer, herunder farlige prioriterede stoffer, fastsat i artikel 16, stk. 2 og 3, i direktiv 2000/60. I overensstemmelse med artikel 16, stk. 11, i direktiv 2000/60 »tilføjes« denne liste »som bilag X til direktiv 2000/60/EF« (jf. den anfægtede beslutnings artikel 1). Den anfægtede retsakt ændrer således direktiv 2000/60, hvis almengyldige karakter ikke er bestridt, ved at indsætte et bilag, der identificerer de stoffer, for hvilke Kommissionen i medfør af artikel 16, stk. 6-8, i direktiv 2000/60 er forpligtet til at foreslå specifikke foranstaltninger med henblik på at beskytte og forbedre vandmiljøet.
- 33 Det følger heraf, at den anfægtede retsakt trods sin titel ikke kan anses for en beslutning i artikel 230, stk. 4, EF's forstand. Den deler derimod direktiv 2000/60's generelle karakter (jf. i denne retning, dommen i sagen Gibraltar mod Rådet, præmis 23, Rettens kendelse af 11.7.2000, sag T-268/99, Fédération nationale d'agriculture biologique des régions de France m.fl. mod Rådet, Sml. II, s. 2893, præmis 38).
- 34 Det skal imidlertid undersøges, om sagsøgerne trods den anfægtede beslutnings generelle rækkevidde ikke desto mindre kan anses for umiddelbart og individuelt berørt af denne, i det omfang den optager chlorpyrifos og trifluralin på listen over prioriterede stoffer. Det følger af fast retspraksis, at den omstændighed, at en retsakt har almengyldig karakter, ikke udelukker, at visse erhvervsdrivende vil kunne være umiddelbart og individuelt berørt af den (jf. dommen i sagen Extramet Industrie mod Rådet, præmis 13 og 14, den i præmis 25 anførte dom i sagen Codorniu mod Rådet, præmis 19, og den i præmis 23 anførte dom i sagen Antillean Rice Mills mod Rådet, præmis 46, Rettens dom af 17.6.1998, sag T-135/96, UEAPME mod Rådet, Sml. II, s. 2335, præmis 69, og af 27.6.2000, forenede sager T-172/98, T-175/98 — T-177/98, Salamander m.fl. mod Parlamentet og Rådet, Sml. II, s. 2487, præmis 30).
- 35 Hvad for det første angår spørgsmålet, om sagsøgerne er umiddelbart berørt af den anfægtede retsakt, bemærkes, at betingelsen herom fordrer, at den anfægtede

retsakt umiddelbart har indvirkning på den pågældendes retsstilling, og at foranstaltningen ikke overlader et skøn til adressaterne, der skal gennemføre den, men gennemførelsen skal ske helt automatisk, udelukkende i medfør af fællesskabsreglerne og uden anvendelse af andre mellemkommende regler (Domstolens dom af 5.5.1998, sag C-386/96 P, Dreyfus mod Kommissionen, Sml. I, s. 2309, præmis 43, og den i præmis 34 anførte dom i sagen Salamander m.fl. mod Parlamentet og Rådet, præmis 52).

36 I denne forbindelse bemærkes det, at sagsøgerne i flere medlemsstater har tilladelse til at markedsføre produkter fremstillet af chlorpyrifos og trifluralin.

37 Imidlertid kan det ikke antages, at den anfægtede retsakt, som udpeger disse stoffer som prioriterede, i sig selv har en indvirkning på sagsøgerens retsstilling. I modsætning til det, som sagsøgerne har gjort gældende, forpligter optagelsen af chlorpyrifos og trifluralin på listen over prioriterede stoffer ikke de erhvervsdrivende til at reducere fremstillingen, markedsføringen eller anvendelsen af disse stoffer.

38 Den anfægtede retsakt identificerer nemlig blot de stoffer, herunder chlorpyrifos og trifluralin, hvortil Kommissionen har pligt til at fremsætte forslag for Parlamentet og Rådet om særlige foranstaltninger i overensstemmelse med artikel 16, stk. 6-8, i direktiv 2000/60. Parlamentet og Rådet kan herefter i givet fald vedtage de foranstaltninger, der er foreslået af Kommissionen, på grundlag af artikel 16, stk. 1, i direktiv 2000/60. Imidlertid giver opførelsen af chlorpyrifos og trifluralin i bilag X til direktiv 2000/60 ingen præcis indikation af, hvilke foranstaltninger Kommissionen kan foreslå, og som i givet fald efterfølgende kan vedtages af Parlamentet og Rådet, og påvirker derfor ikke sagsøgernes retsstilling.

- 39 I denne forbindelse skal det yderligere understreges, at direktiv 2000/60 faktisk tager hensyn til den mulighed, at Kommissionens forslag vedrørende prioriterede stoffer ikke vedtages. Således bestemmes det i direktivets artikel 16, stk. 8, at »[s]åfremt der seks år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden ikke er opnået enighed på fællesskabsplan, fastlægger medlemsstaterne for stofferne på den første liste over prioriterede stoffer miljøkvalitetskrav for alt overfladevand, der er berørt af udledninger af stofferne, samt kontrolforanstaltninger for de vigtigste kilder til udledningerne baseret på bl.a. overvejelse af alle tekniske reduktionsmuligheder«. I samme bestemmelse tilføjes det videre, at »[f]or stoffer, der efterfølgende optages på listen over prioriterede stoffer, træffer medlemsstaterne sådanne foranstaltninger fem år efter datoen for optagelse på listen, såfremt der ikke er opnået enighed på fællesskabsplan«.
- 40 Det følger af ovenstående, at den anfægtede retsakt ikke umiddelbart har indvirkning for sagsøgernes retsstilling. Sagsøgerne er således ikke umiddelbart berørt i artikel 230, stk. 4, EF's forstand.
- 41 Da sagsøgerne ikke opfylder en af formalitetsbetingelserne i artikel 230, stk. 4, EF, bør sagen afvises.
- 42 Det skal imidlertid for fuldstændighedens skyld undersøges, om sagsøgerne er individuelt berørt af den anfægtede retsakt. Det skal i denne forbindelse erindres, at det er en betingelse for, at fysiske eller juridiske personer kan anses for individuelt berørt af en almenyldig retsakt, at de rammes af den pågældende retsakt i deres retsstilling på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre og derfor individualiserer dem på lignende måde som en adressat (jf. bl.a. Domstolens dom i sagen Plaumann mod Kommissionen, anført i præmis 23, Rec. s. 223, og af 22.11.2001, sag C-452/98, Nederlandse Antillen mod Rådet, Sml. I, s. 8973, præmis 60).

- 43 Den omstændighed, at sagsøgerne har tilladelser til at markedsføre produkter fremstillet af chlorpyrifos og trifluralin i overensstemmelse med bestemmelserne i direktiv 91/414, kan ikke anses for at individualisere dem i artikel 230, stk. 4, EF's forstand. Selv hvis det blev lagt til grund, at den anfægtede retsakt påvirker deres stilling på markedet, befinder sagsøgerne, som ikke har henvist til nogen beskyttet intellektuel ejendomsret vedrørende de stoffer, der er udpeget i den anfægtede retsakt, sig i en objektivt bestemt situation, der kan sammenlignes med situationen for enhver anden erhvervsdrivende, som nu eller i fremtiden driver virksomhed med salg af disse stoffer (jf. i denne retning Rettens dom af 17.1.2002, sag T-47/00, Rica Foods mod Kommissionen, Sml. II, s. 113, præmis 39, og den i præmis 25 anførte kendelse i sagen Federolio mod Kommissionen, præmis 67).
- 44 Sagsøgerne kan heller ikke gøre gældende, at den anfægtede retsakt påvirker rettigheder, som de måtte have erhvervet inden for rammerne af direktiv 91/414. Eftersom den anfægtede retsakt ikke forpligter de erhvervsdrivende til at reducere fremstillingen, markedsføringen eller anvendelsen af chlorpyrifos og trifluralin (jf. præmis 37 ovenfor), kan denne retsakt ikke anses for at have nogen indvirkning på de tilladelser, som sagsøgerne råder over med henblik på markedsføringen af plantebeskyttelsesmidler, der indeholder disse stoffer. Af samme grunde kan sagsøgerne ikke med føje gøre gældende, at den anfægtede retsakt påvirker særlige rettigheder eller har bevirket et særligt tab, der kan individualisere dem i forhold til alle andre erhvervsdrivende (jf. i denne retning Rettens dom af 20.6.2000, sag T-597/97, Euromin mod Rådet, Sml. II, s. 2419, præmis 49).
- 45 Sagsøgerne har endvidere gjort gældende, at fællesskabsinstitutionerne var forpligtet til at tage hensyn til deres særlige situation før vedtagelsen af den anfægtede retsakt.
- 46 Det skal bemærkes, at den omstændighed, at fællesskabsinstitutionerne i medfør af særlige bestemmelser er forpligtet til at tage hensyn til retsvirkningerne for visse borgeres situation af den retsakt, de agter at vedtage, kan individualisere disse borgere (jf. den i præmis 26 anførte dom i sagen Piraiki-Patraiki m.fl. mod

Kommissionen, den i præmis 24 anførte dom i sagen Sofrimport mod Kommissionen, og Domstolens dom af 11.2.1999, sag C-390/95 P, Antillean Rice Mills m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 769, præmis 25-30, og den i præmis 26 anførte dom afsagt af Retten i sagen Antillean Rice Mills m.fl. mod Kommissionen, præmis 67).

- 47 Det skal imidlertid fastslås, at der ikke eksisterer nogen fællesskabsbestemmelse, der forpligter Parlamentet eller Rådet, når de vedtager listen over prioriterede stoffer på vandområdet i overensstemmelse med artikel 16, stk. 11, i direktiv 2000/60, til at tage hensyn til den særlige situation, der gælder for erhvervsdrivende, såsom sagsøgerne, der er indehavere af markedsføringstilladelser for plantebeskyttelsesmidler (jf. i denne retning Rettens dom af 6.12.2001, sag T-43/98, Emesa Sugar mod Rådet, Sml. II, s. 3519, præmis 53). Artikel 16, stk. 2, litra a), i direktiv 2000/60, som sagsøgerne har henvist til, angår udelukkende den risikovurdering, der skal ske med henblik på vedtagelsen af den anfægtede retsakt, uden at give nogen som helst erhvervsdrivende en særlig beskyttelse. I medfør af direktiv 2000/60 indtræder beskyttelsen for indehavere af tilladelser udstedt i medfør af direktiv 91/414 nemlig først på tidspunktet for vedtagelse af kontrolforanstaltninger vedrørende de stoffer, der er udpeget i den anfægtede retsakt. Således bestemmes det i artikel 16, stk. 6, andet afsnit, i direktiv 2000/60, at når kontrolforanstaltningerne omfatter en revurdering af de relevante tilladelser udstedt i henhold til direktiv 91/414, udføres sådanne revurderinger efter bestemmelserne i sidstnævnte direktiv.
- 48 Endelig, for så vidt angår ECPA's argument vedrørende dommen i sagen Pfizer mod Rådet, anført i præmis 28, skal det bemærkes, at den i sidstnævnte sag anfægtede retsakt forbød anvendelse af virginiamycin som tilsætningsstof i foderstoffer. I modsætning hertil har den i nærværende sag anfægtede retsakt ingen bindende virkning i forhold til sagsøgerne. De kan fortsat uden restriktioner fremstille og sælge de stoffer, der er opført på den liste, der er fastsat ved den anfægtede retsakt, så længe Parlamentet eller Rådet eller medlemsstaterne ikke har vedtaget nogen specifikke kontrolforanstaltninger vedrørende disse stoffer.

49 Det følger af samtlige de anførte betragtninger, at sagen bør afvises.

50 Imidlertid har sagsøgerne, når de ikke kan påstå den anfægtede retsakt annulleret, mulighed for at påberåbe sig ulovligheden for de nationale domstole, som træffer afgørelse under overholdelse af artikel 234 EF (jf. Domstolens dom af 17.11.1998, sag C-70/97 P, Kruidvat mod Kommissionen, Sml. I, s. 7183, præmis 48 og 49, og Rettens kendelse af 12.7.2000, sag T-45/00, Conseil national des professions de l'automobile m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 2927, præmis 26). Sagsøgerne har således adgang til en tilstrækkelig domstolsbeskyttelse ved de nationale retter (jf. i denne retning den i præmis 26 anførte dom i sagen Unión de Pequeños Agricultores mod Rådet, præmis 40).

Sagens omkostninger

51 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgerne har tabt sagen, pålægges de, ud over at bære deres egne omkostninger, at betale Parlamentets og Rådets omkostninger i overensstemmelse med sidstnævntes påstande herom.

52 I overensstemmelse med procesreglementets artikel 87, stk. 4, bærer Kommissionen og ECPA deres egne omkostninger.

Af disse grunde

bestemmer

RETTEN (Tredje Afdeling)

- 1) Sagen afvises.

- 2) Sagsøgerne bærer deres egne omkostninger og betaler Europa-Parlamentets og Rådet for Den Europæiske Unions omkostninger.

- 3) Kommissionen og European Crop Protection Association bærer deres egne omkostninger.

Således bestemt i Luxembourg den 6. maj 2003.

H. Jung

Justitssekretær

K. Lenaerts

Afdelingsformand